

Vitenskapsteori, forskningsmetoder og forskningsetikk

Theory of Science, Research Methods and Research Ethics

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: 6010	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Nei
Antall studiepoeng: 15	Undervisningssted: Stavanger	
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Vår	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 30 timer
Studienivå: Høyere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 375 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 405 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 1. studieår		
Forkunnskapskrav:		

Innhold

Emnet er et fellesemne for alle VIDs mastergrader og gir en innføring i generelle kunnskapsteoretiske perspektiver og problemstillinger, og det åpner for videre refleksjoner om de vitenskapsteoretiske tradisjonene i helse- og sosialfag, samfunnsfag, teologi, diakoni- og ledelsesfag. Forholdet mellom vitenskap og verdier og mellom ulike vitenskapsteoretiske posisjoner vil bli belyst. Konsekvenser for forskning i de ulike fagfeltene blir tematisert.

Emnet presenterer det vitenskapelige grunnlaget for kvalitative forskningsdesign; forskningsmetoder, systematikk og sentrale begrep. Det gjøres rede for forskjellige måter å generere data, analytiske fremgangsmåter og ulike fortolkningstradisjoner. Prosesser knyttet til åpenhet, kontekstualisering, brukeres medvirkning, samt forskerens påvirkning og etiske ansvar tydeliggjøres.

Emnet gir også et vitenskapelig grunnlag for kvantitative metoder, en innføring i sentrale begreper, ulike typer av design og metoder for innsamling av kvantitative data. Anvendelsesområder, muligheter og begrensninger for ulike design og metoder drøftes. Det gis innføring i ulike analysetradisjoner.

Emnet forbereder studentene til arbeid med masteroppgaven og har et gjennomgående fokus på å øke studentenes informasjonskompetanse. Emnet behandler også etiske utfordringer i forskning som involverer sårbare grupper, og behandler sentrale forskningsetiske prinsipper og retningslinjer med en tverrfaglig tilnærming.

Hovedtemaer:

- Vitenskapelig kunnskap og profesjonell kunnskap.
- Hovedtradisjoner i vitenskaps- og kunnskapsteori: empiristiske tradisjoner, hermeneutikk, fenomenologi og sosial konstruktivisme.
- Ulike metoder for generering av kvalitative data, eksempelvis intervju, feltstudier, dokumentanalyse.
- Analyse av kvalitative data og presentasjon av funn.
- Ulike metoder for generering av kvantitative data. Prinsipper for operasjonalisering av variabler og metoder for utvalgsprosedyrer.
- Statistisk analyse og fremstilling av kvantitative data.
- Forskningsetikk.

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har inngående kunnskap om ulike vitenskapsfilosofiske og kunnskapsteoretiske grunnsyn og om hermeneutiske tekstfortolkningstradisjoner.
- Har spesialisert innsikt i hvordan den generelle vitenskapsteoretiske debatten er reflektert innen samfunnsvitenskapens tilnærming til mangfold og globalisering.
- Har avansert kunnskap om vesentlige kjennetegn ved kvalitative og kvantitative forskningsdesign og forskningsmetoder.
- Har inngående kunnskap om hvordan data genereres i kvalitative forskningsprosjekt.
- Har avansert kunnskap om ulike analytiske perspektiv og hvordan disse anvendes i kvalitativ forskning.
- Har inngående kunnskap om prinsipper for generering av kvantitative data, samt kunnskap om operasjonalisering av variabler og utvalgsprosedyrer i kvantitative forskningsprosjekt.
- Har avansert kunnskap om begreper og analytiske tilnærminger innen kvantitative forskningstradisjoner.
- Har inngående kjennskap til gjeldende forskningsetiske lover og retningslinjer innenfor enten en humanistisk, samfunnsvitenskapelig eller helsefaglig forskningstradisjon.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan reflektere over vitenskaps- og kunnskapstradisjoner og kritisk vurdere deres betydning for forskning innenfor eget fagfelt.
- Kan utforme et selvstendig og avgrenset forskningsprosjekt hvor vitenskapsteori, kvalitative og/eller kvantitative forskningsmetoder er reflektert og anvendt.
- Kan generere og analysere data i henhold til vitenskapelige metoder som er relevante innenfor studentens eget fagfelt.

- Kan vurdere og formidle muligheter og begrensninger ved kvalitative, kvantitative og tekstanalytiske forskningsmetoder og vurdere hvilke spørsmål de egner seg best til å besvare.
- Kan kritisk behandle og kvalitetssikre kilder, samt referere til anvendt forskning på korrekt måte.
- Kan identifisere og reflektere over forskningsetiske problemstillinger og anvende forskningsetiske retningslinjer ved bruk av kvalitative og kvantitative forskningsmetoder.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Har inngående kjennskap til vitenskapelig argumentasjon og ulike posisjoner i tidsaktuelle faglige debatter.
- Kan anvende metodiske og vitenskapsteoretiske kunnskaper og ferdigheter på nye faglige områder.
- Kan analysere og kritisk reflektere over forskningsprosjekter og vitenskapelige artiklers relevans for eget fagområde.
- Kan vurdere og formidle generelle forskningsetiske krav innenfor enten en humanistisk, samfunnsvitenskapelig eller helsefaglig forskningstradisjon.

Arbeids- og undervisningsformer

- Digitale leksjoner og «omvendt undervisning».
- Seminarer og forelesninger.
- Ulike studentaktive læringsformer som faglig forum på læringsplattform og presentasjon av fagstoff i mindre grupper.
- Tverrfaglig gruppearbeid (TPS).

Obligatoriske aktiviteter

- Studentene må gjennomføre ett arbeidskrav innen hver av emnets to metodedisipliner. Arbeidskravene kan være av ulik art, for eksempel praktiske øvelser, digitale flervalgstester, fremlegg i gruppe, el.a. Det kan også være arbeid med metode i utkast til prosjektbeskrivelse.
- Studentene må skrive et individuelt essay med en vitenskapsteoretisk problemstilling (1500 ord +/- 10%).
- Deltagelse på en heldagssamling.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeksamen	3 uker	A-F	x/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Tre ukers individuell skriftlig hjemmeeksamen over oppgitt tema (4000 ord +/- 10%).

Annet

Pensum

Vitenskapsteori

Grimen, H. og L. I. Terum, L.I. (red.). 2009: *Evidensbasert profesjonsutøvelse*. Oslo: Abstrakt Forlag.

- Bjørndal, A.: «Målet er kunnskapsbaserte og brukersentrerte tjenester» (s.125-144) (19 s.)
- Ekeland, Tor Johan : «Hva er evidensen for evidensbasert praksis?» (s. 145- 168) (23 s.)

Krogh, T. (2014). *Hermeneutikk. Om å forstå og fortolke*. 2.utg. Oslo: Gyldendal Akademisk. (133 s.).

Rasborg, Klaus. (2013). «Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sosiologi». I L. Fuglesang, P. Bitsch Olsen og K. Rasborg (Red.), *Vitenskapsteori i samfundsvitenskapene*, 3. utgave (s. 403-438). Frederiksberg: Samfundslitteratur. (35 s.)

Thomassen, M. (2006). *Vitenskap, kunnskap og praksis*. Oslo: Gyldendal. (Del 2, innledning, kap. 2, 3 og 4, s.41-138) (97 s.)

Zahavi, D. (2014). "Fænomenologi". I F. Collin og S. Kjøppe (Red.), *Humanistisk vitenskapsteori* (3.utg.) (s. 189-222). København: Lindhardt og Ringhof. (32 s.)

Kvalitativ metode

Fangen, K. (2010). *Deltagende observasjon*. Bergen: Fagbokforlaget. (Kap 1, 3-5) (61 s.)

Halkier, B. (2010). *Fokusgrupper* (2. utg.). Fredriksberg: Samfundslitteratur. (ca 35 s.)

Kvale, S. og S. Brinkmann. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3 utg.) (s. 151-285). Oslo: Gyldendal Akademisk. (134 s.)

Thagaard, T. (2013). Presentasjon av kvalitative tekster. I: *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode* (4. utg.), Bergen: Fagbokforlaget. Kap 10 (s. 219-232) (12 s.)

Silverman, D. (red.) (2016). *Qualitative Research* (4. utg.). London: SAGE Publication Ltd. (65 s.)

- Ryen, A. (2016). Research Ethics and Qualitative Research. I D. Silverman (Red.), *Qualitative Research*. London: SAGE Publication Ltd. Kap 3 (s. 31-48)
- Miller, J. og B. Glasser (2016). The 'Inside' and the 'Outside': Finding Realities in Interviews. I D. Silverman (Red.), *Qualitative Research*. London: SAGE Publication Ltd. Kap 4 (s. 51-66)
- Potter, J. (2016). Analysing Documents through Fieldwork. I D. Silverman (Red.), *Qualitative Research*. London: SAGE Publication Ltd. Kap 10. (s. 155-170)
- James, N. og H. Busher(2016). Online Interviewing. I D. Silverman (Red.), *Qualitative Research*. London: SAGE Publication Ltd. Kap 15 (s. 245-260)

Kvantitativ metode

Johannessen, Asbjørn, Per Arne Tufte og Line Christoffersen (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode (5. utg.)*. Oslo: Abstrakt forlag. (Kap 1-4, 19-26, NB! i kapittel 23: s.313-336). **(ca. 170 s.)**

Bjørndal og Hofoss (2004). *Statistikk for helse- og sosialfagene*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (Kap. 5-8, 11, 13, 16, 17, 18) **(100 s.)**

Wheelan, C. J. (2013). *Naked Statistics: Stripping the Dread from the Data*. New York: W. W. Norton & Company. (Kap. 7 og 8) **(30 s.)**

Forskningsetikk

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) av 1.5.2017 (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-04-28-23>)

Generelle forskningsetiske retningslinjer. Utarbeidet av De nasjonale forskningsetiske komiteene, 2014. (<https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Generelle-forskningsetiske-retningslinjer/>) ENGLISH: General guidelines for research ethics <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Generelle-forskningsetiske-retningslinjer/general-guidelines-for-research-ethics/>

The European Code of Conduct for Research Integrity, ALLEA 2017 http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf)

Fagspesifikt pensum

Ca. 200 sider pensum i vitenskapsteori, metode og forskningsetikk velges av emneansvarlig på de enkelte masterutdanningene.

Totalt ca. 1100 s.